

VIDEO SPOROČILO

Video-sporočilo

Konferenca "Zelena javnofinančna reforma"

Gospo in gospodje,

dovolite mi, da se najprej zahvalim organizatorjem za povabilo, da spregovorim na tej konferenci, še posebej Umanoteri in Green Budget Europe za njihova trajna prizadevanja za trajnost. Žal mi je, da se vam danes nisem mogel pridružiti osebno. Vseeno pa sem vesel priložnosti, da vsaj na tale, okolju prijazen način, z vami delim nekaj misli o tej res pomembni temi.

Konferenca poteka ob pravem trenutku. V času, ko se Evropska unija spopada s hudo finančno in gospodarsko krizo, je pametna fiskalna konsolidacija ena izmed ključnih kratkoročnih rešitev, ki pomembno prispevajo k dolgoročni stabilnosti gospodarstva in trajnostni naravnosti okolja. Vprašanje, kako ponovno uravnotežiti javne finance in hkrati spodbuditi trajnostni razvoj pa je pravzaprav osrednje vprašanje današnjega intenzivnega iskanja izhoda iz krize.

Vprašanje bi lahko razdelili na dve podvprašanji:

- Prvo: na kakšen način lahko proračunski prihodki podprejo naša prizadevanja na področju učinkovitega ravnanja z viri?
- In drugo: kako zagotoviti to isto ravnanje in pristop tudi na strani odhodkov in nenazadnje preprečiti dejavnosti, škodljive za okolje?

Oba vidika zasedata pomembno mesto tako v naši strategiji "Evropa 2020", kot tudi v lani sprejetem "Načrtu za Evropo, gospodarno z viri".

Na strani prihodkov je ključni element zelene javnofinančne reforme povezan z postopnim zmanjšanjem obdavčitve dela in povečevanjem obdavčitev dejavnosti, škodljivih okolju. Dobra praksa v Evropi kaže, da okoljski davki prispevajo okoli 10 odstotkov vseh davkov - in Slovenija je, kar je pohvalno, zelo blizu tej številki. Če bi se vse države pridružile vodilnim

državam članicam na tem področju, bi lahko na ta način povečali davčne prilive za okoli 1,4 odstotka BDP EU. Prilive bi lahko porabili bodisi za zmanjšanje proračunskih primanjkljajev, lahko pa bi seveda ustrezno zmanjšali obdavčitev dela.

Komisija je v okviru letošnjega postopka Evropskega semestra – kot verjetno veste, gre za sistem s katerim Komisija upravlja in nadzoruje izvajane strategije "Evropa 2020", Evropski Svet pa naša priporočila obravnava in potrjuje - takšno rešitev že predlagala 11 državam članicam. Da je zelena davčna reforma vključena v našo osrednjo ekonomsko strategijo, je seveda pomemben korak v pravi smeri. Zdaj bomo skupaj z državami članicami morali zagotoviti, da se ta priporočila prenesejo iz sprejetih načrtov v prakso politik.

Na ravni Evropske unije smo nedavno tudi predlagali revizijo Direktive o obdavčitvi energetskih proizvodov. Tudi ta naj bi pomembno prispevala k "ozelenitvi". Povezala bi davčno stopnjo in energetsko porabo ter emisije CO₂ (ogljikovega dioksida). Zaenkrat nam na tem področju še ni uspelo zagotoviti zadostne podpore držav članic, vendar pa se je ciprsko predsedstvo EU že zavezalo, da bo predlog ponovno obravnavalo v drugi polovici letošnjega leta. Seveda upamo na najboljše.

Na strani odhodkov bi bila ključnega pomena ukinitvev okolju škodljivih subvencij. Po ocenah OECD bi lahko vlade prihranile do 75 milijard dolarjev letno samo z odpravo subvencij za fosilna goriva. V Evropi, na primer, še vedno ponujamo ugodnejšo davčno obravnavo službenih vozil, ki skupaj znese skoraj pol odstotne točke BDP. Reforma na tem področju bi poslala prave signale gospodarstvu, prihranila denar ter spodbudila dodatne inovacije.

Za konec pa še nekaj besed o novem proračunu za obdobje 2014-2020, ki je trenutno v fazi sprejemanja. Evropski proračun ni proračun evropskih institucij, ampak proračun držav članic - več kot 90% se ga v takšni ali drugačni obliki vrne nazaj v države članice. Po skupno dogovorjenih merilih, se porablja za skupno dogovorjene namene. Predlog, ki ga je pripravila Komisija je eden ključnih elementov na poti k izpolnitvi ciljev strategije Evropa 2020, temelječe na pametni, trajnostni in vključujoči rasti. Učinkovita raba virov, varstvo okolja in boj proti podnebnim spremembam so v tej strategiji jasno opredeljene kot prednostne naloge. Zato je evropski proračun pomemben del davčnega mozaika, ki prispeva k trajnostni razvojni usmerjenosti.

Seveda je pomembno, da javni denar pametno in racionalno porabimo – in to ne le v kriznih časih. A vsekakor velja, da današnja visoka zadolženost v številnih evropskih državah, praktično ne dopušča napak v strukturi porabe. Odločitve, ki jih sprejemamo zdaj, bodo v prihodnje odločilno vplivale na zdravje našega gospodarstva, našega planeta in ne nazadnje nas samih.

S temi mislimi zaključujem. Zahvaljujem se vam za pozornost in vam želim uspešno konferenco.